

2017

M.A.

4th Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 401

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

Group-A(LITERATURE)

1. बुद्धचरिते चित्रितानां पौराङ्गानां वर्णनं कुरुत । 10

अथवा

बुद्धचरितमहाकाव्यस्य तृतीयसर्गस्य नामकरणस्य सार्थकता दार्शनिकता च प्रतिपादनीया ।

2. गुणीभूतव्यङ्ग्यकाव्येषु केषाञ्चिच्चतुर्णां मुख्यभेदानां सोदाहरणं
निरूपणं कुरुत । 10

अथवा

'नैमित्तिकानुसारेण निमित्तानि कल्पन्ते' –इत्यस्याशयं प्राकश्य स्वमतं स्थापयत ।

3. अधोलिखितयोः श्लोकयोः यथेच्छमेकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या
च व्याख्या कार्या । 5

क) अदृष्टे दर्शनोत्कण्ठा दृष्टे विच्छेदभीरुता ।

नादृष्टेन न दृष्टेन भवता लभ्यते सुखम् ॥

ख) कौतूहलात् स्फीततरैश्च नेत्रैर्नीलोत्पलाधैरिव कीर्यमाणम् ।

शनैः शनैः राजपथं जगाहे पौरैः समन्तादभिवीक्ष्यमाणः ॥

4. स्वाधीनोत्तरकालिके बङ्गीयसंस्कृतसाहित्ये डः रमाचौधुरिविरचितानां
प्रमुखसंस्कृतनाटकानां संक्षिप्तपरिचयो देयः । 10

अथवा

श्रीजीवन्यायतीर्थस्य व्यक्तित्वं कृतित्वञ्च विलिख्यताम् ।

5. अधोलिखितेषु यथेच्छमेकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समीक्षा कार्या । 5

क) मिवारप्रतापम् ।

ख) अथकिम् ।

ग) बङ्गकीर्तिविधानम् ।

(Internal Assessment-10)

Group-B(PHILOSOPHY)

1. यस्य कस्यचिदेकस्य उत्तरं कार्यम् - 10

क) चार्वाकानुसारम् अनुमानप्रमाणं खण्डयत ।

ख) 'वेदाः अप्रमाणम्' – इति चार्वाकमतानुसारेण प्रतिपाद्यताम् ।

2. एकः प्रश्नः समाधेयः - 10

क) बौद्धोक्तशून्यवादस्य स्वरूपं निरूप्यताम् ।

ख) सौत्रान्तिकानां विज्ञानवादनिराकरणप्रक्रिया विशदमालोच्यताम् ।

3. अधस्तनयोरेकतरस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् - 10

क) बौद्धोक्तक्षणभङ्गवादः जैनदृष्ट्या निराक्रियताम् ।

ख) जैनमते जीवाजीवयोः स्वरूपं निरूपणीयम् ।

4. यथेच्छं द्वयोः टीका लेख्या (संस्कृतभाषया नागरीलिप्या च) 5x2

क) भूतचैन्यवादः ख) चतुरार्यसत्यम् ग) सप्तभङ्गीनयः

घ) प्रत्यक्षैकप्रमाणवादः चार्वाकाणाम्

(Internal Assessment-10)

(Turn Over)